

Rendszerszemlélet és kockázatmenedzsment

Napjainkban minden minőségirányítási szakértő azt hirdeti, hogy rendszerszemléletet alkalmaz eljárásai során. Az elemzések azonban azt mutatják, hogy e szakemberek többsége a „rendszer” fogalmát korlátozott értelemben és csak közelítésként használja. A rendszerszemlélet a komplexitás kérdését vizsgálja, s itt elérjük azt a határt, amelyet a hagyományos analitikus gondolkodás már nem tud túllépni. A pszichológiai, biológiai, gazdasági és társadalmi tudományok képviselői úgy vélik, hogy meg kell változtatni a gondolkodást a komplexitás kezelése érdekében. A fejlődés szakértői világos kapcsolatot látnak a természeti rendszerek és az emberek által létrehozott társadalmi rendszerek között. A szervezetek ember által készített rendszerek, és szükségük van a korszerű rendszerfogalmak és módszerek használatára.

Ha a legújabb és legkorszerűbb irányítási vagy ICT (információs és kommunikációs technológia) eszközöket alkalmazzák egy vállalatra vagy közigazgatási szervezetre, akkor gyakran úgy tűnik, mintha új foltokat varrnának egy használt ruhára. A legtöbb vállalatnak foltozásnál többre van szüksége, újra kell gondolniuk szervezetüket, a menedzsmentparadigmákat alaposan meg kell változtatni. Amit azonban ritkán értenek meg, az az, hogy a menedzsmentmodelleknek tükrözniük kell a társadalmi-kulturális valóságot, amelyet azonban meg kell érteni, és azt meg kell fogalmazni egy alkalmas modell segítségével. A szervezetek, ezen belül különösen a vállalatok, társadalmi-műszaki rendszerekként funkcionálnak. A műszaki vonatkozásokra hagyományosan gondot fordítanak, a társadalmi-kulturális vonatkozásokat legtöbbször mellékesnek tekintik.

A társadalmi-kulturális szempontok figyelembevételére különösen szükség van a gazdaság globalizálódása következtében. A globalizáció sok olyan lehetőséget teremtett a szervezetek számára, amelyek akár még 10 évvel ezelőtt sem léteztek. Ám a világ összezsugorodása az internet és a távoli országokba történő extenzív kiszervezések következtében számos kockázatot is rejt magában. A kockázatok menedzseléséhez használt kockázatbecslési folyamat magában foglalja a szervezeti célok, a kockázati kategóriák és a kockázatmenedzsment módszereinek a meghatározását, továbbá a kockázatok azonosítását. A szervezeti kockázat alapját az adott szervezet struktúrája képezi, amellel külső és belső tényezők egyaránt befolyásolják. A külső tényezők közé tartozik a technika fejlettsége, a verseny törvényi szabályozása és a globális környezet, amely magában foglalja a már említett társadalmi-kulturális elemet is.

Folyóiratunk jelen száma kiemelt figyelmet szentel a fenti témaköröknek, s az általános elméleti megközelítést tartalmazó két cikk mellett egy másik dolgozat a gyógyszeripar konkrét példáján keresztül is vizsgálja a kockázatbecslés és kockázatmenedzsment kérdéseit.

Olvasóink tájékozódhatnak még a mérési bizonytalanság figyelembevételének a lehetőségeiről a megfelelő értékelésekor, valamint az egyre inkább Magyarországon is bevezetést érdemlő Hat Sigma minőségirányzatról. Rövid írásainkban bemutatjuk az EOQ MNB három szakbizottságának múlt évi tevékenységét és idej programját.

